

2019-05-14

Minnesanteckningar Regionalt Miljö- och klimatråd

Tid: 14 maj 2019 9.15-12.15
Plats: Clarion Collection Hotel Kompaniet,
Nyköping.

Närvarande:

Energikontoret i Mälardalen
Avdelning Natur och miljö, Länsstyrelsen
Nyköping kommun
Region Sörmland
Avdelning landsbygd, Länsstyrelsen
Biogas Öst
LRF
Skogsstyrelsen
Trosa kommun
Enheten för Vatten, miljö och klimat, Länsstyrelsen
Flens kommun
Strängnäs kommun
Oxelösunds kommun
Abbotnäs Lantbruk

1. *9.15 Inledning, återkoppling föregående minnesanteckningar och vårbudgeten.*

Välkomna till dagens möte som hålls på Clarion Collection Hotel Kompaniet eftersom Länsstyrelsens residens byggs om.

Säkerhetsläget för skogsbränder i landet redan i april i år, Sörmlands nätverk aktiverades då. Påfyllnad i vattenlagren behövs. Som styrgrupp för länets Klimat- och energistrategi är Miljö- och klimatrådet viktigt. På dagens agenda står idag bland annat precisionsodling i klimatförändringarnas tid och Energikontoret Mälardalens projekt Cykelsamverkan.

Minnesanteckningar kommer fortsättningsvis att läggas upp på Länsstyrelsens hemsida, och skickas ut efter varje möte, tillsammans med mötets presentationer.

Angående vårbudgeten har Klimatklivets budget återställts, men det är ännu inte säkert hur budgeten kommer att fördelas mellan Naturvårdsverket och Länsstyrelserna.

2019-05-14

2. **9.30 Uppföljning av Åtgärdsprogrammet för Södermanlands miljö**

Presentation av nuläget och tankar framåt – Länsstyrelsen

Exempel på åtgärder: presentation av några åtgärder inom ÅFM.

Bl.a. Årlig vattenveckan i Sörmland- totalt - **20 min**

Länsstyrelsen arbetar med att stärka och samordna miljömålsarbetet i länet. Miljö- och klimatrådet är strygrupp för länets Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö 2015-2020 som innehåller åtgärder som ska bidra till att länet uppnår miljömålen (2016). Till år 2020 ska de 16 miljö kvalitetsmålen samt Generationsmålet uppnås. Åtgärdsprogrammet syftar till att ge stöd för prioritering av åtgärder och stimulera ökad samverkan i länet.

Åtgärdsprogrammet innehåller idag 26 åtgärder, fördelat inom 4 fokusområden, teman och arbetsgrupper. Lst gör nu en utvärdering över vilka åtgärder i Åtgärdsprogrammet som påbörjats respektive genomförts. Alla organisationer är kontaktade och har fått fylla i en uppföljningsmall.

Sammanfattat visar uppföljningen att:

- 64% av åtgärderna idag är genomförda eller pågår kontinuerligt
- 12% är påbörjade
- 12% är halvvägs
- 12% är ej påbörjade

Ett mer detaljerat resultat från enkäten kommer sammanställas i en folder som presenteras på länets Vattenvecka som hålls i augusti-september månad. Därefter planerar vi att hålla ett uppstartsmöte med alla arbetsgrupper i höst.

Goda exempel från Åtgärdsprogrammet- Årlig vattenvecka i Sörmland

Vattenveckan kommer hållas 30 augusti-8 september i år. Syftet med en årlig vattenvecka är att synliggöra vattnet som resurs och lyfta behovet av att uppnå god status i våra vatten. Vattenveckan är viktigt för att sätta fokus på miljömålen och vattenfrågorna och är en åtgärd som länets aktörer behöver arbeta med fortsatt.

Läs mer här: <https://www.lansstyrelsen.se/sodermanland/privat/djur-och-natur/sa-mar-miljon/nar-vi-miljomalen/vattenveckan.html>

Goda exempel från Åtgärdsprogrammet- Minimeringsmästarna

Projektet minimeringsmästarna har visat hur och att invånare i länet kan minimera sitt avfall. Projektet har resulterat i en minskning av den totala avfallsmängden med 57%.

Läs mer här: <http://www.minimeringsmastarna.se/>

2019-05-14

Goda exempel från Åtgärdsprogrammet- Testbuss gröna linjen Biogas Öst- 5 min

Bakgrunden till projektet är att regiontrafiken är fossil. Vi behöver skifta till biobaserade bränslen och lokalproducerad biogas. Utmaningarna idag är bristen på lokalproducerad biogas och att gasbussar drar mer än dieselbussar. Inom Testbuss gröna linjen har vi lånat en gasbuss som testkörts och utvärderats. Utvärderingen har visat att gasbussar är konkurrenskraftiga.

För lantbruksbaserad biogas finns idag möjligheter i Sörmland.

Eskilstuna kommun har upphandlat 50 gasbussar till år 2020.

Länsstyrelsens planer för Åtgärdsprogrammet framåt

Åtgärdsprogrammet kommer uppdateras med nya åtgärder efter 2020.

För att göra uppdateringen behöver vi identifiera olika åtgärder i länet, utifrån de 4 fokusområdena – Biologisk mångfald, Energi och klimat, Miljögifter i vardagen och Vatten. Hösten 2019 och framåt ska vi ta tag i detta arbete.

Under 2020 är vi värdlän för Miljömålsdagarna, vilket därför kommer ta mycket fokus och uppmärksamhet. Koferensen kommer att hålla under våren, slutet av april eller början av maj.

Diskussion;

Fråga: tänker vi oss samma indelning framöver? I 4 arbetsgrupper?

-Det är en process vi behöver titta på framöver.

-Kanske kan vi ha en stor grupp eller flera mindre?

-Bra sammansättning, vi ska ha ordförande och sekreterare i varje grupp.

-Arbetsintensivt att delta i arbetsgrupper men det är nödvändigt.

Länsstyrelsen skickar ut utvärderingen av Åtgärdsprogrammet till rådets medlemmar och utvärderingen görs som sagt publik i slutet av augusti i samband med Vattenveckan.

3. Uppdatering om läget – länets Klimat- och energistrategi, Länsstyrelsen 10 min

Bakgrunden till länets klimat- och energistrategi är att människans aktiviteter har ökat den globala medeltemperaturen med mer än en grad (IPCC 2018). För att säkerställa Parisavtalet behöver vi genom åtgärder se till att temperaturökningen håller sig #well below 2 degrees”.

Ett förändrat klimat innebär för Södermanlands län en genomsnittlig temperaturokning på 3-5 grader varmare. Detta leder bland annat till förändrade flödesmönster i vattendrag, mer nederbörd i form av regn under vintern, och minskningar i nederbörd under vår och sommar. (Se presentation för fler detaljer.)

2019-05-14

Länsstyrelsens uppdrag är att samordna och leda det regionala arbetet för att förverkliga de nationella klimatmålen. Uppdraget 2018-2019 är att ta fram nya långsiktiga regionala energi och klimatstrategier samt regionala planer för infrastruktur för elfordon och förnybara drivmedel.

Syfte och mål med länets Klimat- och energistrategi är att:

- Vägleda och ge stöd för aktörer i länet att nå klimatmålen
- Utgöra plattform för samarbete mellan aktörer i länet
- Åtgärder och planer riktas mot samma mål och utgör ett stöd i prioriteringar

Revideringsprocess

Reviderade Klimat- och energistrategin kommer att gälla 2020-2030 med utblick till år 2045. Förhoppningen är att Region Sörmland kommer att besluta nya strategin. Bilagor till strategin kommer vara Koldioxid budget för Södermanland 2020-2040 och Plan för infrastruktur för elfordon och förnybara drivmedel.

Under våren har Länsstyrelsen förankrat revideringsarbetet på olika sätt, genom att ta hjälp av Länsstyrelsens övriga avdelningar och Region Sörmland, genom februarimötet med Miljö- och klimatrådet, möte med länets kommunstrateger, genom en Klimatdag 3 maj där en workshop hölls, samt genom en enkät som skickats ut för utvärdering av konferens samt Klimat- och energistrategin.

Tidsplan för revidering framöver är:

- Maj-augusti revidering, skrivarbete
- Augusti-september Remiss
- November– Beslutas av Länsstyrelsen samt antas av Miljö- och klimatrådet och Region Sörmland.
- November och framåt– möten för arbetsgrupper, planering av handlingsplan. Samverkan mellan Åtgärdsprogrammet och Klimat- och energistrategin.

Diskussion:

-LRF vill bli mer involverade i insatsområdet Hållbart jord- och skogsbruk.

-På Miljö- och klimatrådets nästa möte i oktober kan Länsstyrelsen i stora drag presentera hur nya Klimat- och energistrategin kommer se ut.

-Länsstyrelsen skickar ut tidsplanen för revideringen under våren.

-Fråga: hur kan vi nå ut till konsumenterna?

-Fråga: Regionen jobbar enligt agenda 2030-principen. Kunskapsnivån behöver höjas. Vi behöver utbilda samhället i klimatfrågan. Kan vi skicka ut medborgarinformation till alla i vårt län om Klimatfrågan och det arbete som görs?

-Klimatdagen var väldigt givande, men vi behöver göra mer.

2019-05-14

Regional infrastrukturplan- BioDriv Öst 15 min

Regionala infrastrukturplanen har överlämnats till Länsstyrelsen för genomläsning. Planen kommer vara en hjälp för kommunala planeringsprocessen och för att uppnå tillgänglighet i samhället. Det är en plan framtagen på kort tid, den kommer därför behöva uppdateras kontinuerligt, speciellt nyckeltalen i rapporten.

Planen fokuserar på idag tillgängliga alternativ utifrån ett kunskapsunderlag om biomassa, effektkapacitet med mera i länet. I planen studeras också positiva effekter på andra miljö- och klimatmål. Kan komma att ske uppdateringar, betaversion. Planen utgår från att Reduktionsplikten införlivas.

Fokus i planen är ett antal olika scenarier för de kommande åren, fram till 2030. Utblick till 2045.

Primärt:

1. el eller vätgas, biogas
2. etanol

Sekundärt:

1. Biodiesel, HVO. (främst låginblandning)
2. Fossila drivmedel (låginblandning av förnybart)

Utmaningar

-Kraftförsörjningen och elnätets effekt är en stor utmaning, för Uppsala, Sthlm och Sörmland.

-Det är viktigt att planera in laddstationer när man planerar nytt.

-Vi kan inte bara förlita oss på ny teknik och nya bränslen utan vi måste också ändra beteendet, åka mer kollektivt med mera. Mer politisk styrning behövs!

Diskussion:

Fråga: Hur applicerbar är denna modell på andra län?

Svar: Modellen har tagits fram för 4 län och analysen är hyfsat lika för alla län.

Länsstyrelsen: Vi ska gå igenom planen, sen går den ut på remiss.

Fråga: Har ni tittat på hemmaladdning?

Svar: hemmaladdning har inte tittats på, endast publik snabbladdning.

2019-05-14

4. **10.20 Grundvatten- lägesbild i länet- Länsstyrelsen**

Grundvattenläget är idag ansträngt och vi står inför en sommar med allvarligt vattenläge.

Grundvattennivåerna är mycket under det normala i små och stora magasin.

Vi kommer behöva mer nederbörd än normalt. Det vatten som nu faller tas upp av växterna som är i sin tillväxtfas.

En regional lägesbild

Lst har skickat ut en enkät för att få lägesbild av varje kommun, månadsvis. Detta görs på uppdrag från Regeringen och Jordbruksverket. Enkäten skickades ut 12 maj, svar som inkommit visar att

- Ett antal kommuner ser viss påverkan redan idag, se PP.
- Övriga kommuner ser man ingen påverkan på lokal vattenförsörjning idag. Se PP

Diskussion:

-Lst: brandrisk, torka, vattenbrist. Vi hoppas att det fylls på. Stor uppmärksamhet från Regeringen och andra myndigheter. Vi behöver rapportera löpande om vattensituationen.

-Oxelösund: Vi behöver vara tydliga med att det är faktabaserat, när vi kommunicerar.

- LRF: uppdaterat vår krisberedskapsplan. Torrt och kallt, dålig tillväxt på gräset. Fortsatt foderbrist. Vissa lantbrukare har borrarat nya brunnar för att få tillgång till vatten så ser ingen akut vattenbrist här och nu.

-Lst Landsbygd: Jordbruksverket var alltför snabba med att utlysa normalläge igen.

5. **10.45 Region Sörmland- information kring ombildningen**

Regionens ansvarsområden har utökats i och med det regionala utvecklingsuppdraget och en hållbar regional utveckling (se Regionens nya hemsida för mer info). Vi har en ny organisation (se presentation för figur).

Regionala utvecklingsnämnden –i nämnden sitter alla kommunstyrelseordföranden. Detta är ett bra forum för att förmedla de frågor vi tar upp i Miljö- och klimatrådet. (Vi är enda region i landet som utformat en regional utvecklingsnämnd där kommunerna är delaktiga.)

På enheten Miljö och klimat sker det interna miljö och klimatarbetet inom regionens organisation. Enheten Tillväxt och folkhälsa arbetar övergripande med regionens klimat- och hållbarhetsåtgärder.

Region Sörmland arbetar just nu med att hitta en bra samverkansform mellan de olika enheterna, avdelningarna under Hållbar Regional Utveckling.

Framöver kommer den nya regionala utvecklingsdirektören för Hållbar Regional utveckling delta på Miljö- och klimatrådets möten.

6. **11.00 Precisionsodling- det nya jordbruket i klimatförändringarnas tid**

Abbotnäs Lantbruk

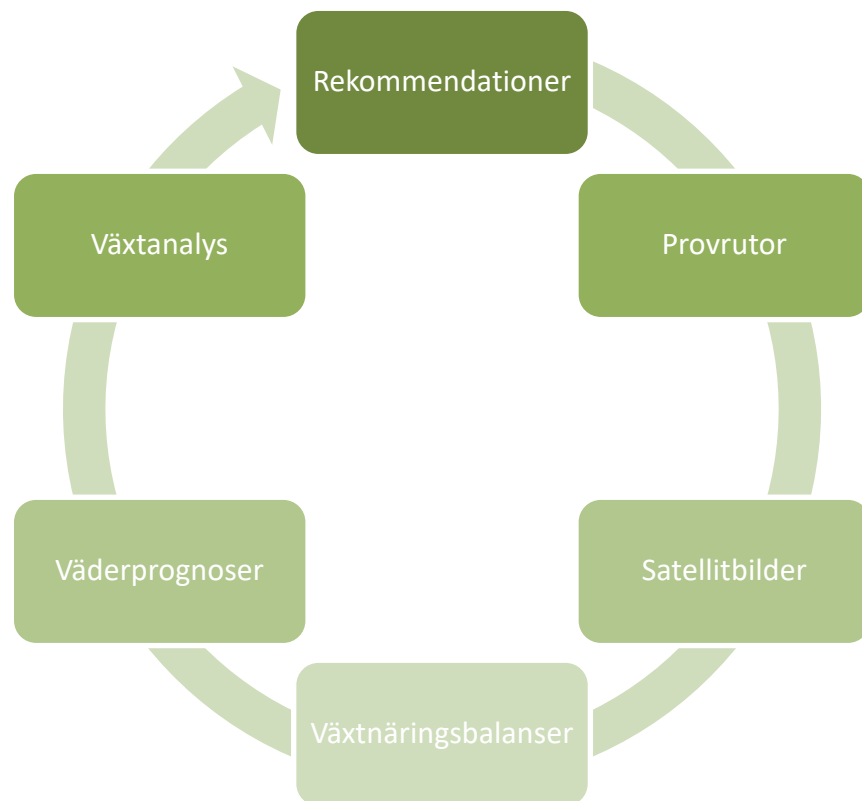
2019-05-14

Grunden i företaget är att få så hög kvantitet av så hög kvalitet som möjligt. Syftet är att producera livsmedel och energi. Hjälpen får vi av kretslopp och fotosyntes
Allt detta utan att slösa med resurser.

”Vädret styr vi inte över, det styr över oss.”

Anpassad växtodling

Precisionsodling är ekonomiskt, miljösamt och hållbart. Vi behöver rätt sorts insats i rätt tid och på rätt plats. Genom markkartering och en s.k. N-sensor kan vi skanna biomassan. En N-sensor sitter på traktorns tak. Sensorn genomför sen en växtanalys som leder till rekommendationer, provrutor, satellitbilder och växtnäringsbalanser. Vet vi sen vilket väder vi kan förvänta oss blir vi glada.

Precisionsodlingstekniken ger ett antal fördelar:

- 2 cm noggrannhet åt olika håll.
- Minskad överlappning när vi kör, ökad effektivitet.
- Sektionskontroll, inte dubbel dos gödning.
- Styrfiler- rätt mängd på rätt plats.
- Fasta körspår, begränsar markpackningen.

A och O i ett modernt jordbruk:

2019-05-14

- Underhåll av marken, annars fungerar inget.
- Dokumentation och uppföljning– Egen dokumentation, årsanteckningar
- Växtodlingsprogram
- GPS-loggning med data
- Provrutor
- Egen erfarenhet och sunt förnuft
- Utveckling- mellangröda, fånggröda, skördekartering, bevattning, väderstationer, redskap m.m.

Diskussion:

Fråga: Vad är ett *modernt jordbruk*?

Svar: Självstyrande traktorer är vanligt idag men markkartering och precisionsodling inte lika vanligt.

7. 11.15 Energikontoret i Mälardalen- Presentation av Cykelsamverkan Sörmland och Energiluppen**Vad är Energikontoret Mälardalen?**

Kompetensresurs inom energieffektivisering, offentligt ägda, icke vinstdrivande.

Projektet Cykelsamverkan Sörmland pågår januari 2019 - oktober 2020 och bygger på Sörmlands klimat- och energistrategi. Projektet är just nu i uppstartsfas, arbete pågår med att bygga upp nätverk med representanter. Nätverket består nu av kommuner, Region Sörmland och Länsstyrelsen.

Ett antal kampanjer görs inom projektet:

- Cykelvänlig arbetsplats
- Testcyllister
- Vintercyklisten

Projektet kommer utvärderas och resultatet spridas, detta bland annat genom ”MaxSumo”, en utvärderingsmodell som är utformad för mobilitetsprojekt och dess insatser men också vilka effekter som uppnås av projektet. Energikontoret kommer även utvärdera beteendeförändring, genom resvaneundersökningar m.m.

Framöver kommer seminarium, föreläsningar och worksops att hållas ca 2 ggr per år. Första tillfället blir **3 juni i Eskilstuna**.

Cykelvänlig arbetsplats

Cykelvänlig arbetsplats drog igång i maj, med målgrupp arbetsplatser.

Målet är att så många som möjligt ska delta i länet, minst 50, just nu är vi 30-35 st.

En Cykelvecka kommer hållas i september, då utdelas diplom till organisationerna utifrån vilka kriterier man uppfyllt.

2019-05-14

Testcyklister

Kommer hållas 2 ggr per år. Ellastcyklar 10 st, fördelade till kommuner. (Se presentation eller Energikontorets hemsida för mer info).

Vintercyklisten

Denna kampanj kommer hållas i december-februari 2020. Mål–100 deltagare.

En tävling kommer hållas, där deltagarna loggar sina resor. Energikontoret bidrar med vinterdäck, reflexer med mera.

Energikontoret kommer genomföra resvaneundersökningar efter varje kampanj, och är sammankallande i nätverket, ger stöd för de olika kampanjerna och sammanställer och sprider resultat.

Se presentation, och hemsida för mer info.

<http://energikontor.se/cykelsamverkan/>

8. 11.30 Aktuellt från alla - pågående projekt och strategiarbete

Alla deltagande organisationer väljer ut två aktuella projekt/ämnen att berätta om. Fokus ska vara på information och miljömålsrelaterade projekt där samarbete önskas eller att det är viktigt för övriga i rådet att känna till arbetet.

LRF

- Jobbar nationellt med att pusha för Greppa Näringen och försöker ta nya grepp för att öka antalet genomförda rådgivningar.
- LRF deltar i vattenveckan tillsammans med Länsstyrelsen.
- Har även påbörjat en diskussion om åtgärdsarbete vatten tillsammans med Nyköpingåarnas nya vattensamordnare.

Skogsstyrelsen

- Torka och skadeinsekter är just nu fara för skogen. Via SMHI har vi nu ett verktyg för att via GIS och drönarflyg med multispektral kamera se över var de torkkänsliga markerna är i farozonen. Återkommer om utveckling i denna fråga i slutet på året.
- Arbetet med en regional skogsstrategi fortsätter. Lst kan söka medel från Skogsstyrelsen för denna fråga och har alltså gjort så. Vi hoppas på engagemang från LRF, Regionen för att kunna fortsätta regional utveckling, tillväxt och sysselsättning kopplat till skogen. Ett nationellt skogsprogram finns, och regeringen önskar att vi tar fram regionala program.

Strängnäs kommun

- Agenda2030- globala Sverige. Utbildning för 3 olika målgrupper internt, politiker och chefsfunktioner, samt en öppen för allmänheten. 20 maj
- uppdrag miljö och samhällsbyggnadsnämnden. Hur får kommunen fossilfria transporter och nå klimatneutralitet 2030? En workshop i detta kommer hållas.
- Fridays for future-demonstrationerna på fredagar har vi delat ut intresseförfrågningar vid dessa möten för att bjuda in allmänheten till att delta i globala Sverige utbildningen och hoppas på att kunna få användning för dessa aktiva ungdomar, specifikt unga tjejer.

2019-05-14

Oxelösunds kommun

- Ingen miljöstrateg i nuläget. Utvärderar hur rollen ska se ut framöver.
- Agenda 2030- kommunmålen. Kommunstrategen kan få in viktiga nyckeltal i vårt arbete.
- Tanken är att kommunen ska vara med i Cykelnätverket.

Nyköpings kommun

- Nytt utskott Miljö- och klimatutskottet, för att kunna driva frågorna på ett helt annat sätt än tidigare. Studiebesök på SSAB i Oxelösund. Därefter kolla på vad vi gör på hemmaplan.
- Vi saknar miljöstrateg. Förhoppningsvis augusti/september.
- Uppdrag i utskottet- ta fram en förstudie för en koldioxidbudget. När miljöstrategen är på plats, kontaktar vi Länsstyrelsen.
- Stort klimatengagemang i Nyköping, vi vill också fånga upp engagemanget och vill få till samverkan.

Länsstyrelsen, Avdelning Landsbygd

- Förberedelser inför ny programperiod (EU:s program), samordnar och lyfter behov vi vill få uppfyllda i kommande programperiod. Vi behöver lönsamma lantbruksföretag för att nå miljömålen. En försening i programperioden kopplat till problem i ordförandeskapet.
- Direktrådgivning gällande klimat och jordbruk till lantbrukare. Gällande klimatanpassad odling med mera. Bland annat precisionsodling, grödval och hur man hanterar jorden.

LRF ordförande

- Kommer delta i vattenveckan med LST
- Samarbete med Nyköpingsåarna, hitta platser för att göra åtgärder.
- Greppa näringen, nationellt för att öka och förnya intresset för Greppa Neringen. För att åstadkomma förändring på frivillig basis. Minskat intresse för denna rådgivning, vi behöver därför uppdatera oss och utveckla oss.
- Viltet, stort miljöproblem framöver på grund av stora viltstammar, vi har dålig koll på viltet. Stor anledning till dåliga växtnärbalanser, mycket växtnäring försvinner genom viltet. Behövs krafttag.

Länsstyrelsen, Avdelning Natur och miljö

- SSAB och Oxelösund. Vi ska få en ljusbågsugn, men för detta behövs en massiv kraftförsörjning. Vattenfall är nu engagerade. Det krävs olika tillståndsprövningar för detta. Det finns intressekonflikter rörande miljön. Både markförlagda ledningar och luftledning behövs. Materialet ska gå igenom i Länsstyrelsens tvärsektoriella grupp. Många hinder på vägen mot en ljusbågsugn.
- Ny chef för miljöskyddsenheten. Revision och tillsyn av kommunernas tillsynsarbete. Våren 2020. Som följd av miljöskyddsförordningen att vi ska vara opartiska och ojäviga.

Flens kommun

- Fokus på transporter
- Klimat och energiplan hösten 2018
- 85 % fossila fordon. Lång väg att gå
- Drivmedelsstrategi ska tas fram för att prioritera likt Infraplanen
- 4 miljoner från Klimatklivet för biogas i Flens kommun. Analyserar plats och drift just nu för att få till detta. Dialog med näringslivet om detta.

2019-05-14

-Arbetar med att ta fram ett hållbarhetsprogram utifrån agenda 2030. Klart i början av 2020 förhoppningsvis.

Biogas Öst

-Offentlig upphandling i fokus just nu, hur kan man formulera sig i upphandlingar.

-Biogas Öst och Region Uppsala driver projektet Spetskraft 2020 – projektet syftar till att hitta sätt som tillåter laddning av elfordon där det råder kapacitetsbrist i elnätet. Just nu arbetar man med Uppsalas nya stadsbussdepå. Med det abonnemang som de har fått kan de max ladda ca 12 elbussar. Om de ska kunna använda fler måste någon form av lokal lösning hittas och det är detta som vi jobbar med. Som det ser ut nu så är kombinationen biogasmotor (för el/värme under de kalla månaderna, avstängd under sommaren), batterilager samt solpaneler den kostnadseffektivaste lösningen.

Vi kommer under hösten söka steg två (utmaningsdriven Innovation, Vinnova). I steg två ansökan kommer vi dels söka för att få medel för att testa en lösning på bussdepån i Uppsala men vi vill också få med aktiviteter som är till stöd för andra aktörer i vår region. Om man är intresserad av vara med och hitta lösningar som tillåter laddning även om tillgänglig elnätskapacitet är begränsad så får man gärna höra av sig BiogasÖst.

Region Sörmland

-Ska utreda intresset för läkemedelsrening i reningsverken.

-Kollektivtrafik- vi kommer se över kriterier och möjlighet att klassa fler fordon enligt Bra Miljöval

-Kraftförsörjning, inom ÖMS 2050. Kommer ta fram underlag om kraftförsörjning, med fokus på geografiska förutsättningarna som underlag för regional och kommunal planering. Detta arbete ska pågå till november 2019. Kontakta Regionen mer om detta.

-Lst: alla länsstyrelserna runt Mälaren brukar diskutera kraftförsörjningsfrågan. Länsråden och landshövdingarna deltar på dessa möten. Vi behöver undvika parallellarbete.

Eskilstuna kommun

-Demografin slår igenom. Tufft för ekonomin i kommunerna.

-risken är att miljö och klimat inte prioriteras, vi behöver hålla våra positioner.

-Höga halter av cannabis i avloppsvattnet

-ny måltidsorganisation, all matlagning i egen nämnd. Uthållighet, resiliens närproduktion. lokalproducerad mat

-Jobbar på beredskapsnivå i 72 timmar, för vård och omsorg, skolor. Detta måste vi även ge i uppgift till våra energibolag, vad de ska göra om vi får störningar i våra samhällssystem.

-Amazon, mycket energi går åt.

-Kollektivtrafik upphandlat, elbussar.

-Endast kranvatten framöver.

Trosa kommun

-nytt reningsverk

-reningsverksteknik, två våtmarker, mätningar på mikroplast, fantastiska resultat. Mikroplasten fastnar i våtmarken. Intressant kunskap.

2019-05-14

-kommer införa tåganpassad buss, frakta pendlare mellan trosa och Vagnhärad. Bussen inväntar tåget, för att undvika strandade resenärer.

-en "cykeltriangel" snart på plats, en komplett cykelväg.

9. Avslut 12.15

-Nästa möte är 23 oktober

-Länsstyrelsen återkommer om utformning av Åtgärdsprogrammet samt Klimat- och energistrategin och indelning av arbetsgrupper och fokusområden. Lst återkommer även om remissen för klimat- och energistrategin samt Infraplanen.

Tack!